

BISERIC'A SI SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemara: Duminec'a.

Pretulu abonamentului:	Pretulu insertiunilor:	Corespondintiele sè se adreseze Redactiunei dela „BISERIC'A SI SCOL'A“ in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu, era banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	
„ „ „ „ „ jum. anu 2 „ 50 „		
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „		
„ „ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „		

Conscientiositatea în oficiu.

Timpulu nostru, în care materialismulu modernu incepe a petrunde pana in clasele cele mai de jos ale societátii, se distinge fara indoieála prin tendenti'a acea nefasta, ce o vedi manifestandu-se mai in totu loculu: de a lucrá putienu séu chiar nimicu si a duce o viétia cât mai comóda si mai abundanta in tóte.

Acésta trastera universalá si caracteristicá a timpului a inceputu a se manifestá si in bisericá. Multi functionari de ai nostri nu cauta altceva, decât cum si-ar sporí venitele, si si-ar imputiená lucrulu, fara se aiba in vedere, ca alt'a le este detorinti'a si chiamarea. Reu mare este acest'a pentru tier'a intréga, multu mai mare este elu inse pentru bisericá, unde functionarii aru trebui se fia mai cu séma astadi, in aceste timpuri de grea cercare, adevirati apostoli, inspirati numai de o singura ideia, de o singura dorintia: de a lucrá la ridicarea bisericéi si a neamului romanescu.

In astfelu de impregiurári detorinti'a presei este de a-si ridicá vocea contra acestei tendentie nefaste si a o combate din tóte puterile, arctandu-i consecintiele.

Valórea morála si fericirea ori carni omu depinde dela modulu, cum si-scie implini detorintiele impreunate cu positiunea, ce ocupa in societate. Standu lucrulu astfelu valórea si bunastarea ori carni functionariu este dependinte dela modulu, cum si-indeplinesce detorintiele impreunate cu oficiulu, ce imbratisiéza. Aici se arata puterea si greutatea functionariului, dar chiar in punctulu acest'a se intempla fórte adesea cele mai mari incovenientie.

Sunt adeca mai in totu loculu functionari, cari pórtá cutare oficiu numai din profesiune,

si anume cá se aiba unu titlu in lume si o positiune, dupa carea se traiésca. Nu acést'a este inse chiamarea unui functionariu, din contra totu omulu, carele ocupa o functiune, fia ea de ori ce categoria, trebuie se aiba inainte de tóte in vedere scopulu si chiamarea oficiului ce-lu pórtá, si precnu ne am indatinatu a numí reu pe lucratoriulu, care nu cauta se lucre stepanului seu, ci numai se tréca diu'a, si se-si capete plata: tocma asia mare calamitate este pentru corporatiunea, carei'a servesce, functionariulu, carele nu-si identifica persón'a si tóte ale sale cu oficiulu.

In totu loculu póte face mari servitie o buna controla asupra functionariloru. Acésta controla este inse unu midilocu, carele nu póte face din ori cine pe adeveratulu functionariu, cu atât mai vertos, ca multe sunt caile, prin cari póte cineva aretá ca in aparentia si-implinesce detorintiele fara ca acést'a sè-se intemple in realitate astfelu. De aceea numai unu lucru este si remane, carele face pre adeveratulu functionariu si anume: conscientiositatea in oficiu, o calitate, pe carea nu o póte impupe nimemur nici stricteti'a legii, nici control'a cea mai sévera, decât numai inim'a, numai vointi'a firma a omului, care ocupa o functiune.

Conscientiositatea functionariului, de carea vorbimu, nu este altcev'a decât identificarea intereselor sale, a persónei sale chiar cu oficiulu, ce-lu pórtá, séu cu alte cuvinte starea aceea, in carea functionariulu nu doresce, si nu cauta altceva, decât cum se satisfacá mai bine oficiului seu. Individulu condusu de acésta tendentia nu are in lucrurile sale altceva in vedere, decât modulu, cum ar poté promová maí bine cauzele incredintiate lui. Elu lucre si traiésce numai pentru oficiulu seu. Functionariulu, care lucre astfelu nu promovéza numai interesele generali, ci de odata cu acestea promovéza si interesele:

sale proprii. Corporatiunea este multiemita cu elu, ér elu indestulitu cu stare, si sortea sa.

Noi suntemu tare departe de acésta stare. Chiar acésta impregiurare ne face inse se lamentamu continuu, se cartimu in contra sortiá, si asia dicendu se ne plangemu dilele.

Nu ne merge bine nici la preoti, nici la invetiatori. Caus'a este inse, ca nu-i merge bine poporului, talp'a casei si stelpulu nostru, alu functionariloru sei. Ér de ne vomu intrebá, de ce nu-i merge bine poporului, vomu aflá in multe locuri, ca vin'a'o portamu noi, ca adeca in locu de a-lu conduce, in locu de a-lu ridicá din miseri'a, in, carea se gasesce, lu-parasimu cu usiurintia, lu-negligamu si despretiuimu, fara se observamu, ca ruin'a lui insemnéza ruin'a nóstra.

Poporulu nu este nici bunu, nici reu, decât numai asia, precum lu-facemu noi. In urmare, daca nu ne place, ca poporulu este seracu si amaritu, si nu póte, séu chiar nu voiesce a-si implini detorintiele facia de noi, functionarii lui, atunci ar trebúi se ne intrebámu mai antaiu pre noi, ce amu facutu pentru ridicarea lui, si vomu aflá, cà dieu, acést'a este fórte putienu, si ca in mare parte noi purtámu vin'a la tóte.

Este o ordine naturala in lume, dupa carea se tractéza tóte dupa meritu, si anume fapt'a buna se remuneréza, ér fapt'a rea se pedepsesce. Acestei ordine trebuie se ne plecámu capulu cu totii, si astfelu nici unulu nu se pote nici decum asceptá la alteeva, deeát la sórtea pe care o merita. De aceea se nu ne surprinda nici decât starea nóstra a functionariloru bisericesci, pentruca ea este numai o consecintia naturala a fapteloru nóstre. In urmare daca voimu, cá acésta sórte sa-se stremute in viitoriu, se cautamu se ne stremutámu si noi, si apoi potemu fi siguri, ca nu ni se va intemplá nici cea mai mica nedreptate.

Sórtea nóstra, de preotiloru si invetiatoriloru este dependenta de sórtea poporului. Cum va fi starea lui, asia va fi si sórtea nóstra. De aceea este timpul supremu, ca se ne indentificamu interesele nóstre cu ale lui, si se ne insusimu in mesura mai mare acea calitate, dela carea depinde valórea si trecerea nóstra inaintea lumii: conscientiositatea in ofieiu.

Dr. Iosif Hodosiu.

In nóptea de 27 Noemvre c. v. a. trecú la cele eterne unulu din cei mai distinsi barbati ai bisericeii si natiunei romane: *Dr. Josif Hodosiu*, asesoru referinte scolaru alu consistoriului

archidiececanu, membru academieii romane de sciintie din Bucuresci, membru ordinariu si secretariu II alu asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu etc.

Trecerea lui cea pré timpuria din acésta lume a lasatu in profundu doliu nu numai numerós'a sa familia, ci asia dicendu intréga natiunea, carei'a i-a servitu cá demnu luptatoriu in totu decursulu vietii sale. Incependu dela miscarea Romaniloru din Transilvani'a din 1848 si pana la mórtea sa elu a fost unulu din membri distinsi ai generatiunii ce munci pentru regenerarea natiunii romane.

„Modéstia personificata, inima resoluta, vointia tare, minte clara, studiu inaltu, sentiementu nobilu, cultura europeana, dice unu biografu — tóte le gasimu in Hodosiu; unic'a passiuone, ce o are este iubirea de patria, si apoi acelu bunu, ca tace si face. Adevératu caracteru romanescu!“

Reposatulu numerá abia 51 de ani. Elu parasi lumea in o etate, cand ar fi mai potutu face inca mari servitie natiunei, pentru care a traitu.

Inmormentarea s'a intemplatu in Sibiu Dumineca in 30 Noemvre v. la órele 2¹/₂ dupa amédi cu mare pompa. Pe sicriu erau depuse mai multe cununi de flori. Dupa servitiulu funebru alu tienutu in biserica din suburbiulu iosefinu par. Zach. Boiu tienú unu discursu funebru, in care enumerá cu elocintia-i canoscuta meritele defunctului ca barbatu alu natiunei si bisericeii, ér la mormentu tienú unu discursu bine semtitu dlu G. Baritiu, in care accentuá cu puterea unei inimi semtitórie, meritele barbatului, ale carui remasitie pamentesci le inghite acum pamentulu.

Depunendu si noi o lacrima de iubire si de durere pre mormentulu luptatoriului, ce ne parascesce, i-dicemu, se-i fia tieriu'a usióra si memori'a eterna!

Regulamentu *)

de revisuirea si editarea cartiloru bisericesci romane.

Art. 1. Cartile bisericesci se voru tipari atát cu litere latine, cât si cu litere cirilice dupa cum trebuinti'a va cere.

Ortografi'a cartiloru cu litere latine va fi cea adoptata de Academi'a Romana. Acést'a inse nu impiedica pe St. Sinodu de a face óre care imbunatatiri ortografice in folosulu exactei tran-

*) Votatu de santulu sinodu alu Romaniei in sesiunea din arna.

scrieri a orthografiei cirilice si a pronuntiei limbii. Er pentru cartile cu litere cirilice va servi de norma ortografi'a esistenta in cartile aflatore acum in usulu Bisericeii Romane, si anume in cartile tiparite in M-rea Neamtului.

Art. 2. Se va infintia in Capital'a Romaniei o tipografie pentru editarea treptata a cartiloru Bisericesci, dupa cum trebuintiele voru cere. Tipografi'a se fie inzestrata cu tote trebuitoru pentru functionarea ei. Dreptu care se se cera dela guvernul mijlocele trebuitoru pentru acestu sfarsitu. Inaltu Prea Santitulu Mitropolitu Primatu, Presedintele Stlui Sinodu, consultandu omeni experti in art'a tipografica, va stabili sum'a necesara pentru tipografi'a Bisericesca, si va face mijlocire la guvernul, ca aceea suma se se prevada anualu in budgetulu Statului.

Art. 3. Se va institui unu comitetu compusu din persone competente, care se poseda cunosciintele teologice si limbistice, necesare la traducerea cartiloru Bisericesci din limbile, in cari au fostu ele scrise si din care ele s'au tradusu in limba nostra, spre a putea verifica acele traduceri si a le perfectiona, unde trebuintia ar cere. Limbele a caroru cunosciinta se cere la revisuirea cartiloru bisericesci suntu: Elin'a Slavona si Ebraic'a. Acest'a din urma pentru Biblia, mai alesu pentru Vechiulu Testamentu, carele se reproduce in o mare parte in cartile serviciului divin alu Bisericeii, atat in cetirile numite *paremii*, cat si in stilu si in manier'a de a scrie a poetilotu autori ai cartiloru cultulu Bisericeii nostre.

Membrii comitetulu editoru trebuie, pe langa o deplina cunosciinta a limbii si literaturii romane, se cunoasca aceste limbi seu celu putienu cate un'a din ele. Ei voru fi in numeru de cinci seu celu putinu in numeru de trei, si voru fi salariati de Guvernu celu putinu cate cu 200 lei noi pe luna. Ei voru fi alesi si numiti de catra St. Sinodu.

Art. 4. La revisuirea cartiloru bisericesci se va procede in modulu urmatoriu:

Cartile de revisuitu se voru recomanda de catra St. Sinodu presedintelui comitetulu, care va regula imediatu procederea la revisuire.

Cartile revisuite si aprobate de toti membrii comitetulu se voru inainta apoi St. Sinodu, carele observandu revisuirea comitetulu si gasindu-o indestulatore, va trimite cartea respectiva la Directorulu tipografiei bisericesci spre tiparire.

Comitetulu la revisuirea cartiloru bisericesci se va conforma regulelu urmatoru:

a) Va alatura cartea de revisuitu cu originalulu, dupre carele ea a fostu tradusa.

b) O va confrunta si cu alte traduceri facute mai de nainte de pe acelu originalu atat

in limb'a romana, cat si in alte limbi, si la locurile dubioase, echivoce, ori neprecise, va prefera pre aceea traducere, care se va para mai potrivita cu originalulu, seu la trebuintia va face o noua traducere a acelu locu.

c) Va observa ca in limb'a romana se fie exprimate ideile originalulu cu exactitatea gramaticala, logica si theologica.

d) Terminii theologici si cei bisericesci stabiliti de Sinode si de Biserica pentru exprimarea dogmeloru si a rendueliloru bisericesci, trebuie se fie tradusi cu cea mai scrupuloasa esactitate, adoptandu la nevoie chiar terminii originali grecesci si investindu-i in forma romana, spre a inlatura perifrasede cele de prisosu.

e) Fraseloru se va da turnura limbii romane pe cat va ierta fidelitatea traducerii. Nu trebuie inse arbitrariamente a se parasi turnurea cea clasica, carea adesea ori transpore in traducerea romana anteriora, si carea da limbii bisericesci gravitatea si majestatea cuventulu lui Dumnedieu.

f) La exprimarea ideelu in romanesc se se respecte principiulu popularitatii limbii, atat de multu respectatu de vechii traducetori Romani; pe cat inse acesta regula nu va fi in opozitie cu trebuintia de a exprima ideile originalulu cu tota exactitatea loru, esactitate, pre carea adesea ori traducetorii cei vechi o au sacrificatu popularitatii. Limb'a nostra astadi este mai inaintatea si mai bogata in forme si expresiuni, de cat inainte. Biserica, desi eminaminte conservatore, este totu deodata o mare scola pentru poporul, unde elu se cultiva si intelectualminte si moralicesce, invetia treptatu si idei si expresiuni.

g) In chesti'a puritatii limbii se se ferisca de ori ce extremitati si arbitraritati ce se vedu in literatur'a nostra moderna. Indata ce o expresie intrebuintiata in limb'a bisericesca, ori de ce proveniutia ar fi ea in origina sa, este inticlesa de romani si primita in limba, si exprima bine ideia originala, si alta expresie equivalenta nu este in limb'a poporulu, ea se va mentiena si in viitoru. D. e. dicerile: *Slava, Slavescu, Slavitu, Proslavescu*, unii din editorii moderni au crediutu ca facu mai bine inlocuindu-le cu *marire, marescu, maritu, prea marescu*, si, a; inse in tote limbile culte alta este *slava* si alta *marire*; a lepada priu urmare acestu cuventu, ne avendu altulu equivalentu, insamna a saraci limb'a si a o prosti. De aceea dicerile pdate in limb'a bisericesca din limbile, cu care romani a fostu in contactu, numai atunci se se schimbe, cand ar fi altele romane de aceeasi insemnare d. e. *poporu* in locu de *norodu*, *timpu* in locu de *vreme*, *dreptu credinciosu* in

locu de *pravoslavnicu* s. a. S'eu candu dicerile intrebuintiate pana acum ar fi in opositie cu eufoni'a limbei romane, precum: *blagoslovenie* *polulojnitia*, *bogoslovenie*, *voscesna*, *peasna*, *blagorodie*, *bogorodicina*, *tropicnicu*, *pavecernitia*, *obednita*, *slavoslovia*, *presfestelna*, *osvestanie*, *blagocestie* etc. bunulu simtiu romanescu cere ca aceste vorbe care nu potu dobandi cetatienie in limb'a Romana, se se inlocuiesca cu altele romane equivalente, si la nevoie chiar se li se prefera termini originali grecesci, precum s'a si facutu cu unele pana acum, adoptandu-se d. e. dicerile: *ghaiasma* in locu de *osvestania*, *buna cinstire* in locu de *blagocestie*, *bunavestire* in locu de *blagovestenie*, *marturisire* in locu de *spovedanie*, *teologie* in locu de *bogoslavie*, *oda* s'eu *cantare* in locu de *pesna*, *docsologia* in locu de *slavoslovia*, *bine-cuventare* in locu de *blagoslovenia*, *triodiu* in locu de *tripiasnitu*, *mesmoptica* in locu de *polusnosnitia*, *tipica* in locu de *obednitia*, *ortodoxie* in locu de *pravoslavie*. s. a.

In totu casulu inovatiunile limbistice in limb'a cartiloru bisericesci se ingadue numai intru cat ele voru fi cerute de o vederata trebuintia, provocata de esactitatea expresiunii s'eu de estetica ceruta de ori ce limba culta. De aceea toate traducerile moderne de termini bisericesci, cari sunt contra logiceii, archeologieii, artei poetice si musicale bisericesci, se se inlatureze si se se coroga ca se corespunda cu insemnarile loru originale. Se nu se admita d. e. termeni de acei fabricati de editorii cartiloru bisericesci mai in urma la Ramniculu Valcei sub repausatulu episcopu Calinicu, precum: *Serare* in locu de *Vecernie*, *Siedienda* in locu de *Siedealna*, *asemenanda* in locu de *Podobie*, ascultatoriulu in locu de *Ipacoi*, *Luminanda* in locu de *sfetilna* etc. pentru ca sunt ne-logice si ne-corespunditoare cu ideile originale. Termini musicali si poetici, acei originali grecesti, precum: *Idiomela*, *Prosomie*, *Melodie*, *Armonie*, *Simphonie*, *Oda*, *Imnu*, *Stich*, *Stihologie*, *Acrostich*, etc. se se adopte si in cartile nostre bisericesci, in loculu celor slavene: *Samoglasnica*, *Podobie*, *Peasna*; s'eu a traduceriloru perifratiche precum: dulce — cantare, *Impreunaglasuire*, *Stichul-cel-de-pe-margine* etc.

Art. V. Revisiunea cartiloru bisericesci se va incepe de la cele mai putinu voluminoase, si mai des intrebuintiate, precum sunt d. e.

Orologiulu (Ceaslovulu), Euchologiulu, (Molifetnicul), Liturgiarulu, Psaltirea, Evangelia, Apostolulu, apoi voru urma cele mai voluminoase si mai costisitoare, precum: Octoichulu, Triodulu, Penticostariulu, Mineile lunarie, Tipiculu, Biblia, s. e.

Art. VI. Daca dupa revisuire si aprobare ver unulu dintre ierarchi, s'eu alta persona, aru

voi a tipari ver o carte bisericesca cu cheltuiel'a sa in tipografi'a bisericesca, atunci platindu costulu tipariului va putea dispune de cartile tiparite dupa buna vointi'a sa.

Art. VII. Cartile ce se voru tipari cu cheltuiel'a Statului vor fi incredintiate Directoriului Tipografiei, care le va distribui unde trebuint'a va cere, si va incasa pretiulu loru, carele totu deauna trebuie se fia moderatu, reprezentandu analogi'a capitalului cheltuitu cu tiparirea si unu procentu moderatu conformu cu acelu stabilitu in tierra de casele de creditu ale Statului, spre a se inlesni cumperarea cartiloru de cei ce vor avea nevoie de densele. Directoriulu va da comptu in fia-care anu S-tului Sinodu de banii incasati de pe tiparirea si vendiarea cartiloru. Sinodulu va regula cele de cuviintia pentru pastrarea si intrebuintiarea escedentului ce ar resulta.

Art. VIII. Cand tipografia si-va forma capitalu in de ajunsu pentru intretinerea sa, va inceta ajutoriulu datu de Stat, si ea va continua a functiona prin propriile sale mijloce.

Art. IX. Directorele tipografiei trebuie se fia o persona distinsa atat prin sciintia cat si prin onestitate, si se depuna si o garantie in valore egala cu sum'a de bani ce i-se va incredintia spre administrare. Sciinti'a i-se cere pentru ca se pota esecuta tiparirea cu cea mai mare fidelitate si esactitate, pentru ca se nu se introduca in carti gresieli si omisiuni, precum acesta din nenorocire s'a intemplat la editarea cartiloru bisericesci in fosta tipografia a Metropoliei din Bucuresci, cand din lips'a unui Directore competentu s'au strecuratu o multime de gresieli in cuvinte si omisiuni de intregi frase, ceea-ce a compromis forte cartile acelea. Directoriulu tipografiei va fi alesu de Sinodu in intielegere cu Ministrulu de Culte si aprobatu de Domnitoriu, elu va fi salariatu si va administra tipografi'a cu avutulu ei sub controlulu Sinodului impreuna cu Ministrulu de Culte, pana cand tipografi'a se va intretinea de statu, era dupa ce ea va avea mijlocele sale proprii de intretinere, va remanea numai sub controlulu S-tului Sinodu.

Art. X. Inaltu P. P. S. S. Episcopi se ie mesuri, ca pana la realisarea noiei editiuni a cartiloru bisericesci, se nu se tolereze a se face de eatra Biserici in limb'a cartiloru bisericesci esistente nici o schimbare s'eu inovare arbitraria nici se-se adopte prin biserici vre o editiune noua de carti bisericesci, abatuta de la vechile editii, si cari s'ar fi facutu fara censur'a si aprobarea S-tului Sinodu, ca-ci numai asia se va putea infrana pasiunea de inovatiune, care de unu timpu a cuprinsu pana si pre cei mai putieni carturari, de a se arata progresisti, modificandu dupa capulu loru expresiunile cartiloru

bisericesci, chiar si unde nu trebuie modificatu nimicu.

Art. XI. Inaltu Prea Santitulu Metropolitu Primatu, Presiedintele S-tului Sinodu, se staruiesca in numele Sinodului si a intregii biserici Romane, la guvernulu Mariei Sale Domnitoriulu Romaniloru, ca aceste mesuri propuse de St. Sinodu pentru tiparirea cartiloru bisericesci se-se aplice fara intardiere prin procurarea mijloceloru necesarie pentru infiintiarca si intretinerea tipografiei cu personalulu trebuitoru, atâť pentru tiparirea cât si pentru revisuirea cartiloru bisericesci. La sesiunea viitoare Inalt Prea Santia Sa va incunoscintiá pe St. Sinodu despre rezultatu mijlocirei sale la guvernulu si despre mesurile ce s'ar fi luate pentru infiintiarca tipografiei, pentru ca St. Sinodu se póťa indeplini cele ce se ceru din partea pentru neintardiata revisuire si editare a cartiloru bisericesci.

Acestu regulamentu s'a votatu de Sf. Sinodu in siedinti'a sa din Noembre 1880.

Presiedinte, Metropolitu Primatu alu Romaniei Calinicu.

Iosifu Metropolitu Moldovei.

Melchisedechu Episcopulu Romanului.

Inocentie Episcopu de Buzeu

Calinicu Episcopu Husiloru.

Episcopu alu Argesitulu Ghenadie alu II-lea.

Iosifu Episcopulu Dunarei de josu.

Calinicu Stratonicias Bacaoenulu.

Iosifu Botosiencanulu

Eremia Galateanulu.

Silivestru P. Pitesteanulu.

Valerianu Ramniceanu.

Inocentie M. Ploestianu.

Calistratu Berladenulu Archiereu.

„Ortodoxulu.“

Aniversarea luarii Plevnei.

In diurnalulu „Romanulu“ cetimu urmatorele :

Este dreptu, este patrioticu, este bine cá o tíera se celebreze cu solemnitate aniversarele ei gloriose séu binefacetóre ; e bine se celebredie chiaru acele aniversari ce-i aducu aminte cá intr'o di, a primitu o lovitura, i-s'a factu o rana care inca nu s'a vindecatu, care nu se póťe vindecá.

Este bine pentru cá acele celebrari intretienu si desvolta in poporu sentimentele de detorie si de drepturi, si intretienu emulatiunea generatiuniloru. Dara precum aniversarele triste nu trebuie se destepte in poporu idei de resbunare, ci de mai mare intieptiune, de staruintia, totu astfelu aniversarele gloriose nu trebuie se destepte in sufetele cetatieniloru idei de mandria ce s'aru traduce printr'o pernicioasa ingamfare, ci idei de iubire si de devotamentu catra patrie si de recunoscintia pentru cei cari au lucratu la seversirea fapteloru celoru bune care insufla noueloru generatiuni dorinti de-a mari si intari moscenirea ce-au primitu.

Solemnitatea de ieri a fostu insemnata prin impartirea drapeloru la nouele regimente si prin unu actu de recunoscintia catra Augusta sora de Caritate, care in timpulu resbelulu s'a devotatu la misiune, atâť de nobila, cea mai nobila intre tóťe, pentru femei in asemenea timpuri, aceea de-a ingriji de sórtea ranitiloru.

Societele oficiariloru nu poteau alege o aniversara mai nemerita pentru a areta Suveranei Romaniloru recunoscinti'a loru, a armatei, a tíerei intregi pentru aceea, care, cá o adeverata Dómna, a luateu iniciativ'a acestei misicari de caritate ce a luateu unu asia mare aventu in tíera si care a afirmatu, odata mai multu, cât de nobilu este sufletulu Romanului.

Diu'a cand se serba caderea Plevnei, erá in adeveru diu'a in care trebuie se se incoronedie si iubirea, si nobil'a si binefacetorea missiune a femeii in persóna Dómnei Romaniloru, in numele vitejei armate care, cu eroismu luptase in giurulu si in fati'a acelei cetati.

De deminétia stradele principale ale orasiului incepusera á se inpodobi cu stéguri.

Bulevardulu dela calea Victoriei pana la Efori'a Spitaleloru erá inpodobitu cu stéguri, care falaiu suptu unu ceru seninu. Pe piétia, dinaintea statuei lui Mihai Vitezulu, s'a radicatu unu cortu-pavilionu pentru AA. LL. RR. Domnulu si Dómna. La póťele statuei s'au gramaditu arme in grupe fórte elegante, din mijloculu carora se radicá o femeia — Romani'a séu Biruinti'a, Rosboiulu séu Pacea.

In drept'a si in stang'a scarei principale a universitatii s'au infiintiatu doue logi pentru corpulu diplomaticu si corpurile legiuitoare. Vestibululu Palatulu e inpodobitu cu multu gustu, precum si scar'a pana la sola unde s'a depusu statu'a pe care societele oficiariloru din armat'a romana o ofera A. S. R. Dómna, precum acum unu anu oficiarii armatei au oferitu o sabia A. S. R. Domnului. Pe la 12 óre, bulevardulu éra plinu de lume. La óra 1 sosira MM. LL. RR. Domnitorulu calare si urmatu de statulu seu maioru si unu escadronu de gendarmi ; Dómna in trasura á la Daumont. Pe totu drumulu dela Palatu pana la Universitate, publiculu aclamá pe MM. LL. si regimentele care veniau in urm'a Loru.

Dupa binecuventarea religioasa a drapeloru, M. S. R. Domnulu inparti drapelele facarui colonelu.

Acésta ceremonie terminata MM. LL. RR. strabatura Bulevardulu si se dusera la Universitate unde erá espusu frumosulu grupu de marmora, pe care societele oficiariloru ilu ofereau M. S. R. Dómnei.

Aci Dómna Cernatu in numele Dómneloru cari oferira statu'a, rosti urmatoriulu discursu.

„Maria Ta!

„Societele oficiariloru, interprete credintiose ale simtieminteloru inturoru femeiloru romane, depunu cu respectu si iubire acestu omagiu de recunoscintia la piciórele M. T. R. care, cá o mama doioasa, Ai alinatu dorerile filoru, fratiloru si sociloru nostri ca diuti in lupta pentru independenti'a tíerei.

„Se traesci M. T. Regala!

„Se traiésca M. S. R. Domnitoriulu, Carolu I. ani multi si fericitiu pentru prosperitatea si glori'a Romaniei.“

A. S. R. Dómna Romaniloru, adancu miscata respunse prin urmatoriulu discursu si publiculu intregu aplaudá cu entusiasmulu nu numai nobilele si romanescile simtieminte ce esiau din anim'a Dómnei,

dara si pronunci'a cuvintelor cari esiau dintr'o gura cu totulul romanésca.

„Cuvintele sunt prea slabe, cá se ve supunu cât sunt de adancu misicata, la privirea unui daru, insufletitu de o iubire atât de adeverata si atât de calda.

„Sunt indoitu miscata prin amintirea timpului, in care animele nóstre, animele socielor, ale mame-loru, ale suroriloru osteniloru tremurau de spaima si de dorere.

„Acestu daru este monumentulu suferintieloru, care ne-au apropiatu, care ne-au unitu, care au facutu din noi tóte nisce surori nedespartite. Acestu chipu sapatu in marmora, nu me aréta numai pe mine, ci pe tóte cate ati facutu aceleasi sacrificie, pe tóte cate ati adusu aceeasi iubire; cáci actiunea mea singuratica aru fi fostu prea neinsemnata, daca nu amu fi lucratu tóte, cá si cum amu fi fostu numai una singura, la acelasi lucru si cu acelasi cugetu.

„Fia acestu daru monumentulu tuturoru femeiloru romane, care cá si eroii nostrii, si-au facutu datori'a loru catra tíera.

„Ferésca Dumnedieu cá vre unu nou resboiu se vie asupra holdeloru nóstre, si se zadarnicésca munc'a si bine-facerile pacii.

„Dara daca timpuri de noue incercari aru veni, atunci sunt in credintia, cá ne vomu indeplini inca mai bine datoriiele nóstre, intarite cum suntemu astadi, prin esperienti'a dobandita.

„Inca odata, ve multimescu, iubiteloru mele surori, pentru acésta dovéda viua a dragostei si a increderei, cu care m'ati norócit.

„Me bucuru din sufletu, cá generatiunile viitóre voru vedea in marmura, cum femeile romane au onoratu si au iubit pe Dómn'a loru.“

MM. LL. RR. se retrasera si se întórsera in Palatu cu suit'a Domnésca, in aceeasi ordine cum venisera, si aclamate la plecarea, cá si la venire, in totu lungulu drumulu pana la Palatu.

Dupa plecarea MM. LL. RR. publiculu navali in sal'a unde erá espusu grupulu de marmura si nu fu de cât o voce spre a admira acésta lucrare de arta si de anima, care speramu cá va remanea espusa mai multe dile, pentru ca asfelu toti se o póta vedea.

Cu ocasiunea dilei de ieri, M. S. R. Domnulu a datu urmatoriulu ordinu de di pe armata :

In altu ordinu de di.

Diu'a de astadi este o data pururea nestérsa in istori'a nóstra. Ea a incununatu stégulu romanu cu laurii nemurirei, si a resplatitu viteji'a vóstra prin independenti'a Romaniei.

Am alesu dara acésta mare di, cá se consacru corpurile din nou formate, incredintiandu, onórei, curagiului si devotamentulu loru, santulu simbolu alu Patriei, pe care fratii vostrii la-au purtatu cu atáta gloria pe campulu de resbelu.

Frati de sange si de anima, am incredere cá veti sci a calca pe urmele eroiloru, cari l'au botezatu cu sangele loru, personificandu intrensulu, cá si densii, onórea, viéti'a si datori'a vóstra cátra Patria.

Se traiésca Romani'a:

Se traiésca armat'a!

Datu in Bucuresci, la 18 Nov. 1880.

Caro Iu.

D i v e r s e .

* **Atentatu contra Dlui Ioan Bráteanu.** In diu'a de 2 Decemvre pe la órele 5¹/₂, la iesirea din Camera unu individu anume Petrariu, avendu antecedentele cele mai rele a lovitu c'unu cutitu pe dlu Ioan Brateanu, presedintele consiliului de ministri. D. Bratianu i-a opritu bratiulu, astfelu in cât cutitulu a strapunsu numai paltonulu, la partea peptului. D. Bratianu s'a luptatu singuru cu atentatorulu, desi acest'a este unu omu tare, in timpu de câteva secunde. In acea lupta, d. Brateanu a fostu fórte usioru ranitu in doue locuri la capu si la unu locu la obrazu. Inse din fericire este numai pelea atinsa. In acea lupta, alergandu d. Goga, a lovitu la capu pe atentatoru cu bastonulu, apoi unu usieru si 2, 3 deputati pusera mana pe atentatoru. D. Brateanu a venitu indata acasa; doi medici au venitu asemenea si dupa ce au spalatu sangele, au facutu pansamentulu declarandu ca nu este absolutu nimicu seriosu in aceste usióre rane. Atentatorulu a fostu indata arestatu si justiti'a informéza; elu s'a servitu de unu cutitu nou cu lama de vr'o 20 centimetre. Lovitur'a de bastonu, data de d. Goga, a ruptu cutitulu in patru bucati. Cutitulu s'a gasitu petatu in doue locuri cu sange.

* **Camera Romaniei,** in fati'a odiosului atentatu comisu in contra vietiei primului ministru, d. I. Brateanu, a luat uimatoriulu concludu :

„O deputatiune de 30 membrii ai Parlamentulu, trasi la sorti cu intregulu biurou va merge se felicite pe domnulu Brateanu si famili'a d-sale pentru fericit'a salvare a vietiei sale, aretandu uanimele simpatii ale representatiunii nationale.“

* **Statu'a Dómniei Romaniei,** cum aflamu din „Pressa“, este unu admirabilu grupu de marmura alba sculptatu de man'a unui italianu dupa modelulu facutu de dl. Stock. Acestu grupu, precum indicaramu dejá, represinta un'a din scenele cele mai miscatórie ale animei omenesci: Dómn'a Romaniloru, in costunu de dama de caritate a Societati Crucea Rosia, presinta unui soldatu romanu greu ranitu medicamentele necesarie pentru vindecarea lui. Atitudinea Dómniei, serie numitulu diuaru, aplecata in genunchi langa soldatu, positiunea acestuia pe patulu de durere, gibern'a lui de o parte si chipiulu de alt'a, cadiute ca din intemplantare, sunt asia de naturale, asia de bine nimerite, încât ar crede cineva, cá vede unu tablou animatu inaintea ochiloru sei. Indoiturile rochiei si velului, inretiturile manecutiiloru Dómniei sunt lucrute cu o rara finetia, ca si tunic'a soldatului, ca si cismele si pantalonii lui. Dar ceea ce isbesce mai cu deosebire pe spectatoru la vederea acestui grupu admirabilu, este durerea, suferinti'a, dar totdeodata rabdarea si fericirea soldatului, care e mandru, vedindu-se ingrigitu chiar de suveran'a lui; ceea ce misca sufletulu, este simtiementulu de caritate crestina, de compatimire de sora, ce se vede stralucindu pe figur'a grava si intristata a Dómniei Romaniloru.

Concurs.

Pentru ocuparea postului invetiatorescu din comun'a *Zsupunesci* et filia *Balosesci*, protopresbiteratul gr. or. alu Fagetului; se escrie concursu pana la *15 Ianuaru 1881 st. v.*

Emolumentele sunt: 240 fl. v. a. bani; curatiru naturalu si 3/4 jugeru de gradina.

Doritorii de a ocupa postulu acest'a suntu aviasati; ca petitionile lor, conformu stat. org. bis. instruite; se le subscerna protop. tractualu pana la terminulu susindicatu.

Zsupunesci et Balosesci la 25 Noemvre 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Atanasiu Ioanovicu**, m. p. protopresbiteru.

Pentru vacant'a parochia de clas'a III din *Cilu* in protopresbiteratul Buteniloru cu venitul unei sessiuni de pamentu aratoriu si fenatiu, cu curatiru liberu si gradina, cu folosirea tacselor stolarie si a birului indatinatu de 1 mesura cucurudiu sfarimatu dela 110 case. — prin acest'a se escrie concursu cu terminu de alegere la *21 Decembre a. c.* pana candu recurintii si voru poté substerne recursele sale subsemnatului comitetu pe calea oficiului pprale.

Cilu. la 21 Novembre 1880.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine: **Constantinu Gurbanu** ppbiteru.

In urmare decisului Venerabilului Consistoriu din 18 Iuliu a. c. Nr. 1521 neareteuduse la prim'a publicare nici unu concurent, se escrie de nou concursu pentru deplinirea parochiei vacante din comun'a *Chisdi'a*, protopresbiteratul Lipovii pana in *21 Decemvre a. c.* in carea diu'a se va tiené si alegerea.

Emolumentele sunt una sesiune de pamentu, si cortelu liberu, si 100 fl. din fondulu preotiescu. Preotulu fitoriu va fi deodata si invetiatoriu.

Recurrentii dela cari se cere calificatinne de clas'a III. voru avé a-si inaintá recursele sale instruite cu documintele recerute la parintele protopopu Ioanu Tieranu in Lipov'a.

Chisdi'a 30. Septembre 1880.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine: **Ioanu Tieranu** m. p. protop.

Pentru postulu de capelanu pe langa parochulu Voiu Sirbu din *Rusc'a* se publica concursu cu *terminu de 30 de zile*. Emolumentele sunt: 1/3 din venitele parochiale si adeca:

40 fl. socotiti dupa 11 jug. aratura si fenatiu

50 fl. din stolariulu calculatu pre 5 ani si

10 fl. din alte venite..

Concurentii au se substerna supliciele instruite cu documintele preserise de stat. org. si de norm. cons. pana la numitul terminu prin oficiulu protteralu din Caransebesiu..

Rusc'a in 16. Novembre 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protopopulu tractualu.

Pentru deplinirea parochiei vacante din comun'a *Petirsiu*, de clas'a III. impreunata cu postulu invetiatorescu cu terminu *pana la 21. Decemvre a. c.* in carea di se va tiené si alegerea.

Emolumentele sunt:

1. un'a sesiune de pamentu, de 30 jugere, birulu dela 120. case, un'a mesura de bucate, stol'a indatinata, si intravilanulu.

2. dela postulu invetiatorescu: 60 fl. pentru unu porc 30 fl. pentru lumini 6 fl. pentru sare 2 fl. 80 cr. 16 meti de grâu. 16 meti de cucuruzu, 12 orgii de lemne — in bani socotitu 218 fl. 80 cr. si 4. jugere de livada.

Recurrentii instruandu-si recursele in sensulu celor preserise, si adresate comitetului parochialu, au a le transpune Rvs. D. protopopu Ioanu Tieranu la Lipov'a.

Petirsiu 20 novembre 1880.

Comitetulu parochialu.

In intielegere cu mine: **Ioanu Tieranu** m. p. protop.

Infintiandu-se de nou in Comun'a *Jebelu*, cottulu Timisiului o Scol'a gr. or. rom. Confes. pentru fete; deci conformu ord. Consist. Nr. 17 Octomvre a. c. Nr. 493 S. prin acest'a se escrie concursu pentru deplinirea postului invetiatorescu cu o invetiatore la mai susu amintit'a scol'a cu terminu pana in finea lui *Decembre a. c. st. v.*

Emolumentele sunt 400 fl. v. a. 24 Metri de lemne din care are a se incaldi si scol'a, 10 fl. pentru cercetarea conferintieloru, 8 fl. pentru scripturistica si cortelu liberu cu 2 incaperi si cu gradina pentru legumi.

Doritoarele de a ocupa acestu postu suntu aviasate recursele lor instruate in sensulu st. org. bis. a le subscerne parintelui Protopresbiteru Alesandru Joanovicu in *Jebelu* pana la mai susu indicatulu terminu si totodata au a se presentá in vre-o Domineca séu serbatore si in S. Biserica.

Jebelu in 22 Novembre 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Alesandru Joanovicu** m. p. protop. si inspectoru scolariu.

Conformu resolutiunei prea Venerabilului Consistoriu diecesanu ddto 16 Octobere 1880 Nr. 788 pentru ocuparea postului de capelanu langa nepu-finciosulu parochu Pavelu Borea din *Petruvasila* Protopresbiteratul Panciovei, se escrie concursu pana la *28 Decemvre 1880.*

Emolumentele conformu declaratiunei numitului parochu sunt a trei'a parte din tote veniturile preotiesci din acea parochie de classa prima.

Doritori de a ocupa acestu postu suntu avisati ca conformu statut. organicu si regulamentului provisoriu pentru parochii se si asterna supliciele sale in terminulu indicatu mai susu, oficiului Protopresbiteralu gr. ort. rom. alu Panciovei.

Petruvasila in 24 Ncemvre 1880.

In contielegere cu Comitetulu parochialu

S. Dimitrieviciu m. p.
Protopresbiteru.

Pentru stațiunea invetiatorésca din comun'a *Povergin'a*, protopresbiteratulu gr. or. alu Fagetului, se escrie prin acést'a concursu, cu terminulu pana la **10 Ianuariu 1881 st. v.**

Emolumintele suntu: 210 fl. v. a. bani; 8 orgii de lemne din cari se se incaldiésca si scól'a; 3 jugere de pamentu aratoriu cuartiru naturalu cu 1/2 jugeru gradina.

Doritorii de a ocupá postulu acest'a se-si adreseze petitiunele loru instruite conformu statutului org. bis. officiului protopresbiteralu din Fagetu; pana la terminulu sus indicatu.

Povergin'a, 23 Noemyre 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Atanasiu Ioanovicu**, m. p. protopresbiteru.

Pentru deplinirea parochiei vacante *Halmagielu*, protopresbiteratulu Halmagiului se escrie concursu cu terminulu de **alegere 28 Decembre a. c.** cu acésta paróchie suntu incopciate urmatóarele beneficii anuale:

- a) dela 200 numeri de case 25 cubule cucuruza sfarmatu, computatu siniculu a 4 fl. — 100 fl.
- b) dupa calcululu mediu a veniteloru parochiale stolere de 10 ani pe anu 305 fl. de totu venitululu curatu anualu 405 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acésta parochia suntu avisati recursele prevediute cu testimoni de teologia si de cualificatiune adresate comitetului parochialu ale trimite subscrisului pana la diu'a alegerii la Halmagiu.

In contielegere cu comit. parochialu.

Ioanu Groza m. p.

protop.

Pentru deplinirea definitiva a stațiunei invetiatoresci din *Banesci*, protopresbiteratulu Halmagiului cu terminulu de **alegere 29 Decembre a. c.** Emolumintele anualii 200 fl. v. a. 5 orgii de lemne lungi, cuartiru si gradina.

Doritorii de a ocupa acestu postu suntu avisati recursele prevediute cu tóte documintele prescise in statutulu organicu ale adresa comitetului parochialu si ale trimite subscrisului pana la diu'a alegerii la Halmagiu.

In contielegere cu comit. parochialu

Ioanu Groza, m. p.

protop. si inspec. scolaru.

De órece antai'a data nu s'au aratatu nici unu concurinte, pentru ocuparea postului invetiatorescu din *Valeadieni* pe basa otaririi comitetului parochialu din 1877 adto. 26 Iuniu si la ordinaciunea ven. Cons. din 17 l. tr. Nr. 548 S, se publica de nou concursu cu terminulu de o luna pre langa urmatóarele emoluminte:

150 fl. salariu anualu in bani gata,

28 meti de cucuruza ferimatu.

5 fl. pentru scripturistica

8 stengeni de lemne de focu pentru sine si pentru scóla.

2 jugere de livada si cuartiru liberu cu gradina de legume.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au se substérna suplicele loru prin oficiulu protteralu din Caransebesiu adresate catra comitetulu par. si prevediute cu documintele prescise de statutulu org.

Caransebesiu 14. Novembre 1880.

Nicolae Andreovicu, m. p.

protop. tractualu.

Pentru postulu de capelanu incuviintiatu de ven. Consistoriu diecesanu pre langa parochulu al B. M. Eremia din *Ezerisiu* se publica concursu cu terminulu de **30 de dile** pre langa emolumintele specificate si statorite in sensulu regulamentului pentru parochii §. 13. lit. a. b. c. d si e. si adeca:

10³/₄ jug. parte aratura parte fenatiu, care facu 1/3 parte din sesia parochiala.

12¹/₂ meti de cucuruza in bóbe care facu 1/3 parte diu birulu intregu anualu si

20 fl. v. a. din venitululu stolariu, socotitulu dupa calcululu diametralu a celoru 5 ani din urma.

Concurentii au se substérna suplicele inzestrate cu documintele de cualificatiune prescise de stat. org. -si de norm. cons. pana la numitululu terminu prin oficiulu protopresb. din Caransebesiu.

Ezerisiu in 13/25 Novembre 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu prea on. d. protter tractualu.

Pentru ocuparea postului de capelanu classa II. langa veteranulu parochu Constantinu Martinovicu din *Topolovetiu*, pin acést'a se escrie concursulu, cu terminulu de alegere pe diu'a de **21. Decemyre st. vechiu a. c.**

Emolumintele suntu: 10. jugere din sesiunea numitululu parochu; a trei'a parte din venitele stolari dela 135. nri de case, si totu a trei'a parte din biru, socotitu câte 20. oca de cucuruza in bómba, dela fiacare nru de casa.

Recursele ajustate conformu presciseloru statutulu organicu si adresate respectivului Comitetu parochialu, suntu pana la 20. Decembre a. c. a se tramite parintelui protopopu Georgiu Cratiunescu in Belintiu; avendu recurentii conformu §-lui 8. din Regulamentu a se presentá in biseric'a deacolo spre a-si aretá desteritatea in cantari ori cuventari bisericesci.

Topolovetiu 16. Novembre 1880.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **G. Cratiunescu** m. p. prot.